

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Katedra Sociální antropologie

Jakub Vaněk

**Fenomén vesnického fotbalu:
Vstup kapitálu do amatérského sportovního klubu**

Bakalářská práce

Vedoucí práce: doc. MgA. Tomáš Petráň Ph.D

2013

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jakub Vaněk**
Osobní číslo: **H10361**
Studijní program: **B6703 Sociologie**
Studijní obor: **Sociální antropologie**
Název tématu: **Fenomén vesnického fotbalu**
Zadávací katedra: **Katedra sociálních věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Výstupem práce bude dokumentární film a reflexivní text. V práci budou použity metody sociální antropologie. Těmito metodami budou terénní výzkum, strukturované rozhovory, anketa a zúčastněné pozorování.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

- BLANCHARD, Kendall. The anthropology of sport: an introduction. A rev. ed. /. Westport, Conn.: Bergin, 1995, 306 s. ISBN 08-978-9330-1.
- BOURDIEU, Pierre. Science of science and reflexivity. 1st pub. Překlad Richard Nice. Cambridge: Polity Press, 2004, 129 s. ISBN 978-074-5630-595.
- KIMBALL, By Arnold van Gennep. Transl. by Monika B. Vizedom and Gabrielle L. Caffee. Introd. by Solon T. The rites of passage. 17. pr. Chicago [u.a.]: University of Chicago Press, 2001. ISBN 02-268-4849-3.
- REICHEL, Jiří. Kapitoly metodologie sociálních výzkumů. Vyd. 1. Praha: Grada, 2009, 184 s. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-3006-6.
- SEKOT, Aleš. Bedřich Ladislav: Fotbal - rituální hra naší doby. Universitas, Brno, Masarykova universita. ISSN 1211-3387, 2007, vol. 39, no. 1, s. 75-76
- Vizuální antropologie: kultura žitá a viděná. Překlad David Čeněk, Tereza Porybná. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010, 332 s. Estetika, sv. 2. ISBN 978-808-7378-472.

Vedoucí bakalářské práce:

doc. MgA. Tomáš Petráň, Ph.D.

Katedra sociálních věd

Datum zadání bakalářské práce:

30. dubna 2012

Termín odevzdání bakalářské práce:

31. března 2013

prof. PhDr. Petr Vorel, CSc.

děkan

L.S.

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
532 10, Pardubice, Studentská 84

PhDr. Tomáš Boukal, Ph.D.

vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2012

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci na téma „Fenomén vesnického fotbalu: vstup kapitálu do amatérského sportovního klubu“ vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Libici nad Cidlinou dne .....

Jakub Vaněk

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě chci poděkovat doc. Mg.A. Tomáši Petráňovi, Ph.D. za vedení práce, pomoc při uchopení tématu a další technické konzultace týkající se filmu. Další poděkování chci věnovat celé své rodině a kamarádům, díky nimž má práce mohla vzniknout.

Obsah

1 Úvod.....	8
2 Literární část.....	8
2.1 Pozice v terénu	8
2.2 Charakteristika obce - Libice nad Cidlinou	9
2.3 Vývoj fotbalu v Libici až ke komercializaci.....	13
2.4 Fanoušci.....	14
2.5 Hráči.....	15
3 Závěr	18
4 Filmová část	20
4.1 Technika	20
4.2 Pozice kamery v terénu	21
4.3 Audiovizuální prostředky	22
4.3.1 Obraz	22
4.3.2 Zvuk.....	23
4.3.3 Střih	23
4.4 Koncept filmu	24
5 Seznam literatury	26

Anotace

Tato bakalářská práce je zpracovaná formou dokumentárního filmu. Součástí je psaná část reflektující natáčení a souvislosti zabývající se situací komercializace fotbalu v amatérském sportovním klubu. Hlavním cílem práce bylo popsat strukturální aspekty vedoucí ke změnám v amatérském fotbalu v Libici nad Cidlinou a vliv těchto změn na klub a jeho fanoušky.

Klíčová slova

Fotbal, Libice nad Cidlinou, kapitál, komercializace, sociokulturní procesy, dokumentární film

Title

The phenomenon of a village football: A capital in amateur sports club

Annotation

The main form of this bachelor thesis is the documentary film, which is added by the written part reflecting the film record and the situation of commercialization of football in amateur sports club. The main aim of the study was to describe the structural aspects leading to changes in amateur football in Libice nad Cidlinou and the impact of these changes to the club and its fans.

Key-words

Fotbal, Libice, capital, commercialization, socio-cultural processes, documentary film

1 Úvod

„Myslím, že kdybych byl Japonec, většinou by se mi nelíbilo, co o Japonsku píší cizinci.“
Bourdieu přednáška říjen 1979 univerzita Tódai

Téma pro zpracování bakalářské práce bylo vybráno na základě osobních zkušeností. Fotbal je součástí mých aktivit, hraji ho již 16 let právě v Libici nad Cidlinou. Z tohoto důvodu lze využít praktických poznatků pro zhodnocení situace ve vývoji amatérských fotbalových klubů nepodléhající stereotypní představě¹. Ve své práci chci zprostředkovat divákovi jiný pohled na situaci vesnického fotbalu, a to situaci, kde dochází ke komercializaci a s ní spojenými procesy.

Hlavní otázky pro další výzkum jsou:

- 1) Jak ovlivnily postupové ambice spojené s komercializací fotbalu v libickém A týmu diváckou přízeň?
- 2) Co je příčinou komercializace fotbalu v amatérském klubu?

2 Literární část

2.1 Pozice v terénu

Pro získání terénních dat byl jako modelový klub vybrán fotbalový klub TJ Dynamo v Libici nad Cidlinou. V tomto fotbalovém klubu hraji již 16 let, mám zde mnoho kamarádů a se všemi se znám. V této době hraji za „B“ mužstvo libického klubu (tzv. béčko). V terénu jsem při svém výzkumu nevnášel žádné cizorodé prvky. Moje dlouhodobá přítomnost v terénu mi dává určitou možnost zkoumání retrospektivního pohledu v krátkodobém hledisku a jsem obeznámen s historickým kontextem. Můj výzkum je převážně založen na zúčastněném a nezúčastněném pozorování, rozhovorech metodami „focus group“ a klasickým dialogem. Během zúčastněného pozorování jsem byl začleněn do interakce, v těchto situacích jsem jednal trochu ostýchavě, bál jsem se, abych svoje hypotézy nepředkládal respondentům. Velká část mých výzkumných partnerů jsou mí blízcí přátelé a mohlo by dojít k promítnutí

---

¹ Hra na špatné úrovni spojená s rodinným zázemím v klubu. Motivace hráčů je založena na možnosti následného zdržení se na hřišti a propuknutí následné zábavy. Fotbalu se účastní lidé z celé vesnice.

mých představ do jejich výpovědí. Následně jsem své přátele konfrontoval s výsledky mého výzkumu, abych verifikoval mnou konstruované zjištění.

Můj pohyb v terénu byl v pozici „insidera“, bylo pro mě velmi těžké začít si uvědomovat věci, které jsem bral jako samozřejmost. Fotbal formoval moji identitu již od mala. Je jistě mnoho procesů, které mě utvářeli a nejsem schopný je reflektovat. Podle pojetí Bourdieho jsem přijal habitus, ten charakterizuje jako: „...systém přejatých preferencí, principů vidění a třídění, trvalých poznávacích struktur a schémat jednání.“² To znamená, že jsem utvářen mým vlastním habitem a zároveň ho sám vytvářím. To vše se odrazilo na mém dočasném životě, neboť fotbal byl dlouhou dobu jedním z mých hlavních zájmů. Důležitou věcí pro pochopení výzkumu je tedy uvědomit si, že fotbal na vesnici nemůžeme zkoumat pouze skrze akt samotného zápasu. Fotbal je spíše socializační prvek společnosti, který se vyvíjí a má velký přesah na utváření výchovného, vzdělávacího a sociálního vývoje jedince.³ V tomto spatřuji velkou výhodu mé pozice, jsem tématu natolik blízko, že se ke mně dostanou informace, které se k většině lidí nedostanou. Abychom pochopili vztahy mezi hráči, mezi vedením klubu a fanoušky, je důležitá návaznost informací, které dotvářejí kontext vztahů ve fotbalovém klubu.

Mé osobní sympatie jsou spíše na straně původního pojetí fotbalového klubu v Libici. Více se mi líbí interakce mezi lidmi, které znám, kteří pak zůstanou na pivo a neodjedou hned po skončení zápasu. Mám radši tu domáckou atmosféru, společné zápasy s kluby z okolí, se kterými při zápasech panovala rivalita, která vzbuzovala emoce. Tento můj názor je ovšem z hlediska mého vývoje do velké míry utvářen lidmi, které ovlivnily hodnoty socialistického systému a na základě toho byli zvyklí i na podobu fotbalu, ve které se tyto hodnoty odrážely. Já jsem vyrostl již v době kapitalistické České republiky, takže jsem zároveň konfrontován s hodnotami obou ekonomických systémů. Následovně dochází k postavení těchto dvou přístupů do binární opozice, ze které lze vybrat bližší přístup.

2.2 Charakteristika obce - Libice nad Cidlinou

Obec Libice nad Cidlinou leží v Polabské nížině. Žije zde přibližně 1300 obyvatel. V okolí se nachází lázeňské město Poděbrady a okresní město Nymburk. Libice je vesnicí

---

² BOURDIEU, Pierre. Teorie jednání. Vyd. 1. Překlad Věra Dvořáková. Praha: Karolinum, 1998

³ SEKOT, Aleš. Sport a společnost. Brno: Paido, 2003

střediskovou pro čtyři okolní obce. Tato skutečnost je daná větší sociální vybaveností, strategickým místem z hlediska dopravy a větší aktivitou v oblasti kulturního vyžití. Ovšem vývoj společnosti v posledních 20 letech oslabil toto postavení.

„Sport jako společenský jev se nevyvíjel pochopitelně izolovaně, ale odrážely a odrážejí se v něm vývojové tendence celé společnosti“⁴

Sociální vybavenost je zastoupena ordinací praktického lékaře, ordinací zubního lékaře, ordinace přístrojové pedikúry, nabídkou masáží, kosmetikou, obchod s textilem, tři obchody s potravinami, tři hospody, restaurace, řeznictví, bowling, základní a mateřská škola, poštovní úřad. Všechny tyto prvky podporují postavení Libice mezi okolními vesnicemi, neboť se nenachází v okolních vesnicích, s výjimkou hospod.

V Libici se nachází základní škola. Do školy docházejí žáci z několika okolních obcí⁵. Tato skutečnost vede k situaci, kdy tyto děti navštěvují kroužky a volnočasové aktivity v obci. To zapříčiňuje dostatek hráčů fotbalu v klubu, velmi mnoho jich zůstává hrát právě v Libici, neboť zde mají přátele a také je zde kvalitnější zázemí. Větší mírou se podílí právě formování týmové identity. Hráči pak zůstávají hrát ve stejném klubu, ve kterém jsou odchovaní. Obecně vzato se ukazuje, že participace dětí a mládeže na sportovních aktivitách je ovlivňována dostupností příležitostí, podporou rodinných příslušníků, kamarádů, názorových vůdců a životních vzorů, nejbližší komunitou a konečně i vnímavostí potencionálního dětského účastníka sportovních aktivit.⁶

Libice má vlakovou zastávku na trati Kolín-Nymburk - Praha. Získala tedy význam i z hlediska logistického. Dříve byla drážní doprava velice oblíbená a využívaná, dnes její obliba v porovnání s dřívější situací klesá, ale stále ji ještě lidé poměrně hojně využívají k přepravě do zaměstnání, školy atd.

„Úzkou souvislost dojížděky se sídelní strukturou lze dokumentovat na příkladu malých obcí. Ty jsou dlouhodobě zdrojem intenzivní vyjížděky, naproti tomu pracovní příležitosti, stejně jako i školská zařízení, jsou obvykle koncentrovány teprve v obcích s určitou kritickou (populační) velikostí.“⁷

---

⁴ SLEPIČKOVÁ, Irena. Sport a volný čas: vybrané kapitoly. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2005

⁵ Oficiální stránky ZŠ Libice nad Cidlinou, týká se obcí (Opolany, Opolánky, Oškobrh, Kánín, Odřepesy, Žehuň, Sány, Poděbrady, Velký Osek).

⁶ COAKLEY, Jay. 1987 Children and Sport Socialization Process: Human Kinetics s. 43-60 in Sekot

⁷ Vývoj dojížděky jako formy prostorové mobility v ČR, Český statistický úřad, 2005 aktuální ke dni 28. 5. 2013

Kulturní život je v rámci obce také mnohem bohatší, každý měsíc se v kulturním domě hraje divadelní představení. Libice hraje jako jediná z okolních vesnic fotbal v krajské soutěži. Sbor dobrovolných hasičů se účastní závodů a sám i některé z nich organizuje. Přes zimu se v kulturním domě pořádá velké množství plesů a tanečních zábav. Kulturní dům je využíván i na přednášky, výstavy a exhibice.

Libice tedy oproti ostatním obcím měla dominantnější postavení. Ovšem toto postavení přestává být do tak velké míry. S postupným zvýšením užívání a dostupnosti osobních dopravních prostředků, zvýšenými nároky konzumenta na kvalitu a kvantitu služeb, nekonkurence schopnosti vesnického trhu, přestává být dominantnější postavení Libice oproti okolním vesnicím tolik patrné. Tento proces začíná být viditelný přibližně v 90. letech. Dochází zde k úpadku drobné podnikatelské činnosti, přesunu tržního potenciálu vesnice do měst. Nakupování a využívání služeb v městech přestává být tolik časově náročné a zároveň ekonomicky příznivější. Velkou zásluhu má fenomén super a hypermarketů, rozvíjející se v tržním systému od začátku 90. let.

„Poloha obchodu nemá vliv na podíl mimotáborských zákazníků v jednotlivých obchodech. Je tedy dána především jeho atraktivitou z pohledu zákazníků.“

„Je zajímavé, že pořadí obchodů s největším počtem mimotáborských zákazníků je shodné s pořadím podílu zákazníků, kteří přijeli do obchodu autem.“⁸ V závěru výzkumné zprávy je uvedeno, že až 40% zákazníků přijelo automobilem.

Na postavení libického fotbalu, které bylo již v minulosti dominantnější, se podílelo výsadní postavení obce. Důvodem velkého významu fotbalu byla mimo jiné absence a nedostupnost jiného sportovního nasazení v okolí. Dále nedostupnost jakýchkoli jiných sociokulturních míst střetávání, které by vyplňovaly socializační potřebu lidí. Fotbal spolu s hokejem patřily, a do jisté míry pořád patří, k evergreenu vesnického života. Další sporty, které by mohly narušit hegemonii fotbalu a hokeje, byly téměř nedostupné kvůli plnému obsazení, nebo z časových, popřípadě z ekonomických důvodů⁹. Tato oblíbenost fotbalu je ideologicky a politicky předurčena. Fotbal ve své kolébce v Anglii si získal velkou oblíbenost právě u dělnické třídy. Byl tedy socialistickým režimem přijímán, neboť korespondoval s

---

⁸ Citace studie výzkumné zprávy případové studie supermarketů a hypermarketů ve městě Tábor zveřejněná na internetu (aktuální ke dni 29.5.2013) – provedená v roce 2003, 1000 respondentů

⁹ Např. dojíždění, nákladné vybavení atd.

potřebami proletariátu a zároveň uchovával ideologii komunismu. Možnost modifikace a ideologická přízvěnost fotbalu vedla k jeho velké oblíbenosti.

Média jsou výborným prostředkem ovlivňující masové vnímání lidí pod taktovkou ideologických hodnot. Pro člověka, který se rád kouká na vrcholový fotbal v televizi, se mohou hodnoty, zobrazované medií stávat určitým obrazem úspěchu.

„Celebrity se stávají zbožím, spotřebitelé jsou povzbuzováni i k identifikaci s celebritami, ztělesňujícími image životního stylu a spotřeby.“¹⁰

Politický a ekonomický vývoj ovlivnil fotbal pravděpodobně nejvíce. Po pádu komunismu začíná česká společnost přecházet na kapitalistický systém, který přináší jiné hodnoty. Dochází tedy k velké změně pohledu na sport. Tato změna nejdříve zasahuje nejvyšší fotbalové třídy, první ligu atd.

Zde je příhodná komparace socialistického a kapitalistického pojetí sportu. Fotbal u nás dříve podléhal socialistickému pojetí, čímž došlo k vymezení vůči západnímu pojetí fotbalu. Socialistická politika se promítá do sportu, klade důraz na kolektivismus a odmítá překonávání rekordů, nepodněcuje soutěživost. V podstatě pod taktovkou takovýchto hodnot byl veden fotbal na vesnicích, v mnohých z nich až dodnes.¹¹

„Socio - kulturní sport, jak už název napovídá, je spojen s hodnotami a přínosy kulturního a sociálního či socializačního charakteru. Jeho podoba je úzce svázána s trendy vývoje společnosti, které se promítly do sportu v 60. a 70. letech.“¹²

V Libici nad Cidlinou se zobrazují hodnoty i kapitalistického pojetí fotbalu, ten je charakteristický velkou mocí peněz, která převádí do sportu vlastnosti tržního systému. Podporuje individualismus a s ním spojené ambiciózní jednání, které znamenají větší kariéerní růst a větší honbu za sportovními úspěchy.

---

¹⁰ SEKOT, Aleš. Sociologie sportu. Brno: Masarykova univerzita, 2006.

¹¹ Převzato z diplomové práce Fotbal a společenská modernizace, Karel Hanuš (zveřejněno na internetu, aktuální kde dni 16. 6. 2013)

¹² SLEPIČKOVÁ, Irena. Sport a volný čas: vybrané kapitoly. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2005.

2.3 Vývoj fotbalu v Libici až ke komercializaci

Fotbalový klub TJ Dynamo Libice nad Cidlinou má v současnosti pět mužstev z toho dvě dospělých mužů, jedno dorosteneckého věku, dále žákovské a přípravné. Hlavní pozornost je soustředěna na vyšší tým dospělých mužů „A“. Zbylé týmy mají skoro vlastní samosprávu, která se téměř nepodílí na vedení klubu. To je soustředěno velkou mírou „A“ týmu. V této práci se omezím na změny týkající právě libického „A“ týmu.

Mnou vyjmenované aspekty¹³ jsou součástí určité struktury ovlivňující děj v libickém fotbalu, tato struktura je mnohem větší a obsáhlejší, než jak jí uvádím. Ve své práci zohledňuji nejbližší a nejvíce viditelné strukturální aspekty, myslím si, že pro účely mého tématu jsou postačující. Tímto úvodem se snažím poskytnout čtenáři pohled do historického kontextu. Dalo by se říci, že tento kontext je sousled procesů, které určitým způsobem spějí ke komercializaci fotbalu a jeho profesionalizaci¹⁴. Tento proces je odrazem současných trendů ve společnosti, fotbal se stává zrcadlem, ve kterém se odráží potřeby společnosti.

Jak bylo řečeno, fotbal v Libici byl a je v dominantním postavení z pohledu regionálního významu v rámci obcí. Výskyt komercializace se objevuje právě zde a v několika dalších vesnicích na okrese, které měly postavení podobné. Sponzor věnuje peníze spíše většímu klubu, který dosahuje dobrých herních výsledků, i když jen v regionálním významu. První náznak komercializace přišel již v roce 2004, kdy příliv kapitálu zajišťoval do té doby neznámý ukrajinský podnikatel Ofrim. Došlo do jisté míry ke stejným procesům jako při druhé vlně komercializace, kterou popisují níže a která probíhá v době mého výzkumu. Po dvou úspěšných sezónách, které znamenaly pro libický fotbal postup z III. třídy do I. B třídy, ustal příliv peněz, došlo ke zrušení placených míst, odchodu placených hráčů, odchodu trenéra atd. Tento první způsob nebyl tolik rázný jako v druhém případě, hrálo se s vlastními hráči, pouze pár cizích hráčů doplňovalo libický tým. Po odlivu kapitálových možností došlo ve dvou následujících sezónách ke spadnutí do III. třídy.

Poté co se podruhé zvýšilo kapitálové zázemí formou sponzoringu, došlo ve fotbalovém klubu ke stejným změnám jako dříve, ovšem ve větší míře. Tyto změny popíšu na konkrétních příkladech, neboť jsem měl možnost jej sledovat důkladněji. Někteří kritici přirovnávají vývoj fotbalu do jeho dnešní podoby k vývoji ekonomického rázu. Tuto teorii

---

¹³ Shrnuto v minulé kapitole

¹⁴ Tento termín je používán s nadsázkou, neboť dochází k nástinu profesionalizace

podporuje i mé pozorování, vývoj, který po komercializaci fotbalu v Libici nastal, je velmi dobře přirovnatelný k tržnímu systému.

„Sport je vnímán jako progresivní a liberální fenomén otevírající nebyvalé možnosti pro lidské kontakty, dialog a přátelství. Globální sportovní události typu olympijských her jsou tak hodnoceny jako prostředky šíření lidských práv, demokracie a interkulturního porozumění. Přitom jsou šířeny hodnotové důrazy typu naděje, sny, aspirace, přátelství, fair play a radost z překonávání překážek na cestě sebezdokonalení. Jako negativní reakce na tyto sentimenty existuje názor spatřující v globalizaci sportu jednu z cest konzumní fáze západního kapitalismu v úporné snaze vytvořit nová tržní odbytiště komodifikace kultury jako charakteristické známky pozdního kapitalismu postmoderního věku.“¹⁵

2.4 Fanoušci

Prostor pro komercializaci fotbalu v Libici byl otevřený, to bylo způsobeno malým zájmem diváků. Nemožnost ovlivňovat směřování fotbalového klubu z pozice fanouška je způsobena nahromaděním moci v rozhodování o klubu do uzavřené společnosti několika lidí. Dochází ke ztrátě nahlížení na klub jako kolektivní vlastnictví, jak tomu je na jiných vesnicích, a k určitému opadnutí zájmu fanoušků, jejichž role je pasivní. Dalším důvodem je, že dochází k odlivu fanoušků i hráčů vesnických utkání v regionu. To je způsobeno změnami ve společnosti. Mnohem větší nabídka volnočasových aktivit vede k menšímu počtu lidí věnujících se dříve dominantnímu fotbalu. Silné fotbalové generace již pomalu odeznívají a vesnické fotbalové kluby nemají dostatek hráčů. U slabších klubů to vede až k zániku jednoho z družstev, sloučení s jiným klubem nebo popřípadě zrušení klubu. Důvod, proč se fotbal v Libici ubírá opačným směrem, je ten, že je pořád dostatek hráčů na dva týmy, kteří i přes velkou nabídku sportů v okolí zůstávají věrní fotbalu. Také je to zapříčiněno koncentrací moci úzké skupiny lidí rozhodujících o chodu klubu, jejichž osobní ambice dali prvotní impulz ke vzniku takovéto situace.

Ve chvíli, kdy lidé z Libice přestávají lpět na významnosti fotbalu, může fotbal nabývat významu z hlediska kvality fotbalu. Vedení má vizi z vesnického fotbalového klubu udělat tým hrající na vysoké úrovni krajských soutěží. Ve chvíli, kdy s pomocí kapitálu zvyšují úroveň fotbalu, je možné očekávat příliv fanoušků fotbalu z širšího okolí.

---

¹⁵ MAGUIRE, Joseph. 1999. *Global Sport: Identities, Societies, Civilization*. Cambridge : Polity Press in Sekot

Tyto situace nelze popisovat tak, že řekneme, který proces zapříčinil změnu v počtu nebo struktuře fanoušků. To nelze takto explicitně vnímat. Přízeň popřípadě nepřízeň fanoušků je ovlivňujícím faktorem a zároveň je ovlivňována následnými procesy. Vše je společně spjato a nic nevzniká samo od sebe. V mé práci je nastíněno, kterými důležitými věcmi je fanoušek ovlivněn a které ho zároveň ovlivňují.

2.5 Hráči

Dochází k příchodu hráčů z vyšších tříd, vytvoření placených míst, větší organizovanosti klubu a zlepšení zázemí. Příchod hráčů z vyšších tříd do „A“ týmu vedlo k nahrazení současných hráčů povětšinou odchovanců libického klubu. Přicházející hráči mají zkušenosti z vyšších tříd a tedy i s kvalitnějším fotbalem, stávají se pro tým potřebnější a vhodnější. Mnozí z těchto hráčů si ve své fotbalové kariéře zahráli i divizní soutěž¹⁶. Do fotbalového kádru Libice se dostává velmi málo původně libických hráčů. To se do velké míry stává trnem v oku místních lidí, protože z domácích hráčů hrají v základní sestavě „A“ týmu již pouze tři hráči.

Spolu s příchodem kvalitnějších fotbalistů se zvedá úroveň příprav na zápasy v podobě intenzivnějších tréninků a většího dohledu na morálku v týmu. To vede k větší disciplinovanosti a k profesionalizaci fotbalu. Profesionalizace se vyznačuje odměnou pro hráče a organizační tým. Tato odměna není náhradou za plat, nikdo z fotbalistů se fotbalem neživí. Tato odměna se stává přivýdělkem. Není to profesionalizace v pravém smyslu slova, ovšem vyskytují se zde do určité míry tendence spojené s profesionalizací, proto tento pojem přenáším do tohoto vesnického prostředí. To se v Libici projevuje vytvoření závazků formou daru. Vedení libického týmu pro motivaci příchodu hráče do Libice nabídne například zajištění pracovních příležitostí nebo peněžní příspěvek za zápas. Zaměstnání je nabídnuto darem¹⁷, podmínkou pro uskutečnění daru je příchod do fotbalového mužstva a následně je závazek naplňován podílením se na hře a vším co s tím souvisí. Dochází k nabídce uplatnění na trhu práce výměnou za lepší výsledky klubu očekávané příchodem hráče.

Tato skutečnost navazování uměle vytvořených kontaktů za účelem dosažení výsledků ve sportu je již výrazným způsobem odlišená od podstaty původního způsobu. Dochází k vytváření uzavřené skupiny sportovců nezávisle na obci, neboť se téměř nepodílejí, kromě

---

¹⁶ Tabulka fotbalových soutěží v příloze

¹⁷ MAUSS, Marcel. 1999. Esej o daru, podobě a důvodech směny v archaických společnostech. Vyd. 1. Překlad Jiří Našinec. Praha: Sociologické nakladatelství

aktu samotného zápasu, na žádných jiných sociálních a kulturních akcích. Po zápase nedochází u nových fotbalistů ke kontaktu s fanoušky, většina z nich po zápase odjíždí. Je to také způsobeno tím, že dojíždějí do Libice, někteří i přes 40 km. Hráči spolu s organizačním výborem si ovšem vytvářejí příležitosti pro střetávání, jsou jimi například rozlučky a zahájení sezóny. Tyto místa střetávání již nemají povahu každodennosti nebo častější frekvence setkávání.

Spolu s potřebou prokázaných výsledků přichází trenér, který má s fotbalem a vedením týmu velké zkušenosti na regionální úrovni. V případě trenéra dochází také k tvorbě závazku, je mu vyměřen plat za přenesené zkušenosti. Trenér dostává za své působení v klubu pevný plat, který ho zavazuje ke zlepšení kvality fotbalu v Libici. Plat, který je nabízen za odvedené služby spojené s vedením tréninků, vedením zápasů a medializací¹⁸ libického fotbalu se pohybuje přibližně okolo 10 tisíc měsíčně.

Vzniká podstatně lepší zázemí především pro sponzory a rozhodčí ale také pro hráče. V Libici je zřízena velká zasedací místnost, kam chodí jen vedení. Je to moderně vybavená konferenční místnost s velkou televizí sloužící sponzorům, jimž jsou fotbalisté vázáni a zároveň místo pro rozhodčí. Zde dochází k nadstandardnímu zázemí, které je doplněno pravidelným bohatým občerstvením. O této situaci se zmiňuje Mauss ve spojitosti s pohostinstvím, které označuje jako formu daru, který je také zavazující, ačkoliv tak nemusí vůbec působit. Maussova myšlenka daru je založena na trojí povinnosti, dávat, přijímat, oplácet.

Tento způsob motivace je projevem kapitalistického modelu ekonomického systému. Ten vytváří vztahy a závazky mezi lidmi aktivně se podílejících na fotbalu v Libici, ovšem pasivní část účastníků fotbalových utkání jakými jsou fanoušci, nevytváří podněty pro vývoj vztahů do takové míry jako tomu bylo dříve.¹⁹

Tým má úspěchy, s čímž souvisí příliv nových lidí, kteří se stávají pomocnými organizátory. Dochází k organizovanosti klubu, každý z pořadatelů má svou vlastní funkci. Samozřejmě příchod téměř cizích lidí²⁰ do organizačních funkcí také vyvolává určitý nesouhlas fanoušků a hráčů.

---

¹⁸ trenér v Libici je sportovní reportér v největším regionálním tisku

¹⁹ Před komercializací fotbalu

²⁰ Nikdy nijak nepůsobily v libickém fotbalu

Konkrétně

Abychom trochu narušili sterilitu této práce a přenesli se do praxe, popíši na jednotlivých příkladech výše zmíněné procesy.

Většina lidí z Libice nad Cidlinou, která dříve chodila na fotbal, ale nyní již nechodí, se odvolává na to, že se chodila podívat na své známé z vesnice. To bylo spojeno s možností pozdější interakce s hráči, jejichž výkony se řešily v hospodě, při zápase, po zápase, mnoho rodičů to řešilo i doma se svými ratolestmi. Podotýkám, že ne vždy se jednalo o děti, mnohdy se do hádky kvůli špatné hře dostali i dospělý muž se svým otcem. Fotbal v podobě, jak ho tito lidé vnímají, byl založen na společenské události v obci. Toto bylo doplněno občerstvením a rozhovorem se známými o průběhu zápasu. Velmi často byl zhodnocen i výkon rozhodčího, který dle tohoto pohledu zapříčinil výsledek celého zápasu. Dále docházelo k zápasům s týmy z bližšího okolí, zde se lidé většinou znali a mnohdy vzájemná rivalita, i když někdy jen na oko, jim dávala pocit abstraktní sounáležitosti.

Návštěvníci chodící na domácí fotbalové zápasy jsou většinou muži. Zdůrazňuji domácí, neboť zápasy tzv. „venku“²¹ jsou vzdáleny více než 30 kilometrů a většina fanoušků se tedy omezuje na zápasy domácí. Fotbal je pro ně místo, kde se mohou vybouřit, povolit uzdu svým emocím a samozřejmě dát si pivo a klobásu. Pivo a klobása je nedílná kombinace patřící k fotbalu v České republice. Mnohdy fanoušci neznají hráče domácího týmu, ale pokřikují na ně číslem, popřípadě už mají k číslům přiřazená jména, což jim zamíchá kartami, když se mění sestava. Jejich přítomnost na zápase funguje stejně, jako kdyby se dívali na fotbalový zápas v televizi. Po skončení zápasu se podívají na studio sport, dopijí pivo, pronesou krátkou analýzu dnešního utkání a tím fotbal končí. Občas se pobaví v hospodě nad pivem, ale blízkost k fotbalu se vytrácí. Je to také zapříčiněno nezasahováním fanoušků do vedení klubu. Na některých vesnicích je trenér pod tlakem fanoušků nucen například nasadit hráče, který má narozeniny a 5 let nehrál fotbal, to všechno proto, že je to pro ostatní zábava. Tady by bylo něco takového naprosto nemyslitelné. V tomto profesionalizovaném fotbale se hledí hlavně na výsledek hry. V libickém „A“ týmu se nehraje pro radost a žízeň, zde se již hraje o výsledky, ke kterým jsou hráči do jisté míry, ačkoliv ne explicitně, zavázáni.

Skupina libických fanoušků²² chodících na zápasy by se dala rozlišit do několika skupin, částečně to jsou hráči jiných týmů v klubu, například dorostu nebo „B“ týmu atd.

---

²¹ Zápasy hrané na hřišti soupeře

²² Mezi ně patřím i já

Aktivní přístup k fotbalu je v této situaci velmi ovlivňující, neboť velká část hráčů hrajících za jiné týmy se chodí podívat na zápasy. Je to vlivem toho, že u fotbalistů by se dal čekat zvýšený zájem o zápasy týmu ve stejném klubu. Tím, že se u fotbalistů očekává zvýšený zájem o fotbal v domácím klubu, je vytvářena předurčenost fotbalistů chodit na fotbal. Je to tedy vnímáno naprosto přirozeně.

Další skupina jsou muži o generaci starší, než jsem já. Když jsem dělal svůj výzkum, pozoroval jsem nejdříve, jak se projevují na fotbale. Většina z nich zde byla s kamarády, se kterými pijí pivo a fotbal pro ně má funkci sekundární. Na fotbal chodí ze zvyku, pro některé je to neodmyslitelná část víkendového trávení času. Ovšem aktivně se na něm nijak nepodílí.

Se zkvalitněním fotbalu se ale na zápasy jezdí podívat vcelku pravidelně čím dál větší množství lidí z širšího okolí. Jedou se podívat na zápas kvalitnějšího rázu než u nich, nebo se jezdí podívat mnoho soupeřů, popřípadě známí fotbalistů z širšího okolí. Tito fanoušci se také omezují pouze na hru, a hned po skončení zápasu odjíždějí. Fotbalový zápas se stává produktem poskytující zábavu lidem, kteří mají zájem o fotbal. Komercializace je jedna z možných strategií jak čelit stále menšímu zájmu o fotbal, klub se tedy chová ekonomicky naprosto racionálně a snaží se zvýšit svou atraktivitu v rámci konkurence schopnosti a zachování běhu klubu.

3 Závěr

Má práce dokumentuje vývoj amatérského fotbalového klubu, v kontextu naší dnešní společnosti. Nastihuje situaci, ve které dochází k proměnně společnosti a její odraz právě na sport. Snažím se rozšířit pohled na situaci amatérských fotbalových klubů, vnímám to jako jedno z mnoha řešení, ke kterým může v závislosti na změně vztahů ve společnosti dojít v regionálním sportu.

Práce mapuje změnu v rámci amatérského sportovního klubu, jež je odrazem hodnot kapitalistického tržního systému. V práci je na příkladech deklarována struktura ovlivňující vývoj v klubu. Změna divácké struktury je reakcí na tyto změny, mnoho lidí nesouhlasí s procesy komercializace a tyto procesy zároveň nejsou určené pro lidi z vesnice. Dochází tedy k nepřízni části původních fanoušků, kterým fotbal vyhovoval takový, jaký byl. S těmito změnami dochází k přerodu cílové skupiny, které je nyní fotbal určen.

Tato změna nesená pod taktovkou komercializace je především projevem vývoje dnešní společnosti, ta se začíná promítat do sportu. Do sportu na vrcholové úrovni se promítla mnohem dříve, tato změna postupuje shora dolů, až na týmy v regionálním měřítku.

Dochází k určitému přerodu významnosti fotbalu pro vesnici. Fotbal se začíná stávat řadovým sportem, mění se původní význam fotbalu pro obec. Začíná nabývat významu jako jakýkoliv jiný sport, přestává se podílet na tvorbě identity vesnice, není hlavním socio-kulturním prvkem. Přichází o svou důležitost, význam nabývá převážně akt hry oproti ostatním společenským procesům dříve s fotbalem spojeným. Stává se pouze produktem zajišťujícím zábavu, přestává být součástí životů lidí do tak velké míry jako dříve. Tato komercializace se zatím projevuje pouze v „A“ týmu, ale změny ovlivňují celý klub.

Hlavním cílem mé práce bylo nabídnout pohled na možný vývoj fotbalu na vesnici, o kterém se téměř nikde nepíše. Pod vlivem stereotypů zastoupeným v médiích zpracovávajících toto téma se prohlubuje stereotyp pohledu na vesnické fotbalové kluby.

4 Filmová část

4.1 Technika

K natáčení filmu jsem výhradně použil digitální zrcadlovku natáčeující Full HD video²³. Zrcadlovku jsem volil kvůli lehké dostupnosti, neboť jsem ji vlastnil a nemusel jsem si tak složitě půjčovat kameru. Pro natáčení jsem využil dvě metody stabilizace. První metodou byl klasický fotografický stativ s třícestnou hlavou, druhou, a to jen pár záběrů, byl stabilizátor zrcadlovky v ruce. Jedná se o systém obloukového vyvážení absorbující otřesy. Záběry jsou tedy točené buď ze stativu, z ruky nebo za pomoci ručního obloukového stabilizátoru.

Během natáčení jsem se setkal s technickými problémy, jakými jsou špatné vyvážení bílé, roztřesený obraz, špatné ostření, špatná kvalita zvuku. V některých ohledech je zrcadlovka méně šikovným způsobem záznamu videa, někdy zase naopak může díky svým kompaktním vlastnostem vyniknout. Na zrcadlovce mi vadí manuální ostření při natáčení, to je při natáčení sportu velmi nepříznivým prvkem. Ostření je navíc umístěné na přední straně objektivu, je špatně dostupné. Se špatným ostřením jsem se při natáčení fotbalových výkonů potýkal docela často, neboť točení na dlouhé ohnisko potřebuje lepší způsob stabilizace, s delší ohniskovou vzdáleností je také potřeba více světla a je menší i hloubka ostrosti. Tato situace mě vedla k použití menších clonových čísel, neboť hodnoty ISO již byly na hranici velmi viditelného šumu. Menší clonová čísla znamenají další snížení hloubky ostrosti.

Jedním z velkých problémů byl formát, do něhož fotoaparát natáčí. Formát mov. není podporován verzí 4 programu Adobe Premiere, k níž jsem měl přístup. Při konvertování do jiných formátů docházelo k velké ztrátě kvality, proto jsem použil novou verzi Adobe Premiere 5, která jak jsem se později dozvěděl, již zpracovává formát mov. Další nevýhodou je špatný mikrofon u zrcadlovek, bohužel jsem neměl k dispozici žádný externí mikrofon,

---

²³ Video natáčené v rozlišení 1920x1080 popřípadě 1280x720

musel jsem použít k natáčení zvuku mikrofon ručkový. Při použití tohoto mikrofonu dochází k záznamu všech ruchů z okolí, to bylo v případě fotbalového zápasu mnohdy na škodu. Na druhou stranu jsem pouze se zrcadlovkou nevzbuzoval takový zájem, jaký bych způsobil se zvukařem a mikrofonem externím.

Výhody zrcadlovky jsem spatřil v možnosti nahrávat video s 50fps²⁴, které mi následně umožnilo super-slow motion videa²⁵. Výhodou se může stát nízká hloubka ostrosti, záběry s dokonalým bokehem²⁶ jsou velmi pěkné. Poslední a největší výhodou, kterou zrcadlovka oproti kamerám má (těm které bych si mohl půjčit), je možnost vyměnitelných objektivů.²⁷

Dále jsem použil funkci časosběru tzv. time-lapse video. Je to funkce intervalového snímání a následného složení snímků do videa (záběry ubývání piva nebo rychle plujících mraků).

4.2 Pozice kamery v terénu

Bylo velmi těžké nebudit se záznamovým médiem rozruch v terénu. Přišlo mi, až kruté, jakým způsobem kamera (fotoaparát) působí na lidi a co všechno mi nedovolí zachytit. Dříve jsem byl svědkem různých debat, názorů, projevů emocí atd. Bohužel se vstupem kamery do terénu se mi tyto situace vzdalovaly, před objektivem kamery se každý měl na pozoru. Tuto situaci jsem se rozhodl řešit následujícím způsobem. Zakomponoval jsem si záběr a fotoaparát nechal postavený na stativu a nechal běžet záznam a vzdálil se. To se mi potvrdilo jako metoda poměrně efektivní. Ve chvíli kdy jsem se vzdálil od kamery, původní odměřené chování účastníků nebylo po určité chvíli patrné.

Lidé se totiž při vědomí přítomnosti kamery pozdrželi veškerých reakcí. Párkrát se mi podařilo docílit přehlédnutí kamery a oproštění se od pocitu sledování a potřeby respondentů se přetvářet pro film. Nejvíce při rozhovorech mezi přáteli, se kterými jsem točil, v této

---

²⁴ fps – z angl. frames per second, 50 fps je dvojnásobný počet snímků pořízených za 1 sekundu nahrávání, dovoluje záznam zpomalit až na úroveň super-slow motion

²⁵ Super-slow motion záběry jsou charakteristické razantním zpomalením záběru, tvořeno pomocí plug-inu Twixtor

²⁶ Bokeh – vlastnost obrazu jsoucího mimo rovinu ostrosti, předurčena vlastnostmi objektivu

²⁷ S touto variabilitou souvisí univerzálnost kamery

situaci došlo k naprostému uvolnění, opadnutí ostychu a to je přesně to, co jsem do filmu potřeboval, nejpřímnější výpověď. Nestál jsem o strojené a škrobené rozhovory vedené na úrovni formálního rozhovoru do novin. Chtěl jsem dát divákovi pocit autentičnosti a snadné uvěřitelnosti, které jsem díky své pozici v terénu mohl dosáhnout. Prostředí, ve kterém se rozhovory realizovaly, jsem se snažil vybírat na místech bez zbytečného rozptýlení, kde není problém vést klidný a osobní rozhovor. Rozhovory jsem také dělal doma u kamarádů. Přijde mi zajímavé tímto způsobem nastínit přesah fotbalu do domácností a celého života. Rozhovor probíhal volně a bez připravených témat, probíhal formou dialogů. Začátky rozhovorů snad u každého probíhaly větou: „Tak co potřebuješ vědět?“ Má odpověď byla: „Tvůj pohled na fotbal v Libici.“ Od tohoto se ubírala diskuze, která pokračovala naprosto spontánně na úrovni rozhovoru přátel se stejným zájmem.

4.3 Audiovizuální prostředky

4.3.1 Obraz

Film je složen z několika kategorií záběrů. Původně jsem měl v plánu natáčet zcela narativně, ovšem konfrontace se skutečností mě donutila točit spontánně, to co se právě děje.

„Mám zažitou tradici kontrolovaného filmu, i když občas přinesl překvapení, šlo o výsledek představivosti někoho jiného. Nemělo to nic společného s tím, co se skutečně stalo. Potom jsem začal točit filmy odvíjející se na základě nekontrolovaných situací a narazil jsem na nesmírně zajímavé věci. Ne proto, že by byly rafinované nebo elegantní, ale proto, že byly pravdivé.“²⁸

Moje představa filmu se přenášela do průběhu natáčení, byl jsem si vědom, které záběry chci pro film zachytit. K problému docházelo, když se mi kýžené záběry nedařilo získat. Původní moje vize byla natočit záběry podle přesného plánu s co nejmenší prací ve střížně. Mělo docházet ke stříhu již v terénu.²⁹ Tento způsob natáčení jsem po prvním natáčecím dnu vzdal, a začal točit vše co se děje. Výsledkem byla výrazná stopáž natočeného materiálu, který několikanásobně přesahoval stanovený rozsah výsledného filmu.

---

²⁸ LEALOCK, Richard. „Entretien“. Cahiers du cinéma, č.140. 1963. Gauthier, 2004, s.188

²⁹ Výběrem záběrů a jejich stopáží

Záběry inscenované jsou do filmu zařazeny kvůli zlepšení vizuální stránky filmu. Dalším důvodem je snaha o napodobení obrazových prostředků používaných při vytváření obrazu vrcholového fotbalu.³⁰ Záběry jsou symbolem představující divákovi komercializaci na vesnici. Inscenované záběry nesou i významovou hodnotu.

Rozhovory jsou převážně natáčeny formou portrétů. Portrét umocňuje emoce, předávané aktéry. Dalším důvodem je nedostatečná atraktivita okolí vztahující se k filmu, to je způsobeno hlavním aspektem pro volbu místa natáčení. Důraz byl kladen na pohodlnost a možnost uvolnění pro partnery výzkumu. V tomto případě tedy eliminují rušivé elementy právě volbou kompozice.

4.3.2 Zvuk

Zvuk je neodmyslitelnou součástí filmu, provází ho celým svým vývojem. Od projekce němých filmů kde byl zvuk mnohdy nahrazován orchestrem až po dnešní filmovou tvorbu. Zvuk se v některých snímcích stává nejdůležitějším prvkem tvořícím atmosféru.³¹

V mém snímku je zvuková stopa poměrně nekvalitní, musel jsem upravovat hlasitost, eliminovat rušivé zvuky. Největší problém se zvukem v mém filmu je zapříčiněn mým nedostatečným vnímáním právě ruchů okolí. V pozici kameramana jsem se spíše soustředil na obrazovou kvalitu a zvuk upozaďoval. Po spuštění natočeného materiálu jsem byl velice překvapený. Špatná kvalita zvukové stopy mi kazila některé obrazové záběry, i přes tyto potíže jsem některé záběry do filmu použil. Důvodem pro použití byla hodnota natočeného záběru a možnost v dokumentárních filmech použít méně kvalitní záběry.

4.3.3 Střih

Střih je metoda nejvíce ovlivňující finální podobu filmu. Sílu střihu výborně demonstruje film *Unsere Afrika-reise*.³² Kubelka strávil střihem dlouhé hodiny, snímky měl systematicky ve filmu zařazené. Při střihu jsem také strávil mnoho času, byl to proces několika selekcí natočeného materiálu, mohl jsem jich použít jen drtivou menšinu. U každého snímku jsem se tedy rozhodoval, určoval si hodnoty, porovnával obrazovou a zvukovou kvalitu. Tento proces byl zdaleka nejzdlouhavějším v celé tvorbě filmu. Zpracovat několik hodin natočeného materiálu do 15-20 minut bylo velmi obtížné.

---

³⁰ Jakým je prezentován v reklamách, záběrech na začátku vysílání Premiere league, Ligy mistrů atd.

³¹ př. Tenkrát na západě, hudba Ennio Morricone

³² Petr Kubelka (1966)

4. 4 Koncept filmu

Film je složen ze záběrů rozhovorů, fotbalových utkání, akcí ve volném čase a inscenovaných scén. Způsob natáčení je volný a bez předchozího scénáře, měl jsem představu o tom, jaké záběry bych chtěl do filmu zapojit. Natáčení probíhalo podle vývoje situace, má znalost tohoto terénu mi pomohla při plánování natáčení. Důvodem filmového zpracování je možnost lepšího popsání skutečnosti, které nemůžeme docílit pomocí psaného textu. O tom píše Latourová v následujícím výroku.

„Je to otřepaná pravda: film zjevně přináší poznání, kterého psaní v podstatě není schopno dosáhnout, ale současně knihy nabízejí analytické rozborů, které nelze vtěsnat do žádného filmového komentáře.“³³

Při některých záběrech se zapojuji do interakce, při jiných jsem nezúčastněn v pozici pozorovatele. Kombinace těchto dvou přístupů nabízí rovnováhu, kterou je má pozice z hlediska kameramana a zároveň pozice kamaráda pro mnoho lidí v terénu.

„Dokumenty vypovídají o realitě, o tom co se ve skutečnosti stalo.“³⁴ Ovšem vlivem tvůrce dochází k reinterpretaci reality. Nichols zastává názor, že ve filmu by se měl promítnout postoj autora.

„Ve stručném historickém výčtu paradigmat se těžiště posouvá od zobrazování subjektu, přes vzájemný dialog až po splynutí a proplétání rolí v situaci intersubjektivit. Prvotní kulturní hegemonie pozorujícího subjektu, redukujícího a poměřujícího kulturu Druhého svými vlastními kulturními kategoriemi, postupně připouští samu možnost absolutní Jinakosti. V této Jinakosti se pak subjekt ztrácí a nezbývá mu, než se nakonec upnout k jedinému jistému bodu, k vlastnímu Já, k subjektivitě, k procesu vlastního vztahování ke světu, který je ovlivněn všemi kulturními a sociálními vazbami a vztahy samotného subjektu.“³⁵

---

³³ Éliane de Latourová, *Les temps du pouvoir*, École des Hautes Etudes en Sciences Sociales (Antropologie visuelle 3), Paříž, 1992. Gauthier, 2004, str. 237

³⁴ NICHOLS, Bill. Úvod do dokumentárního filmu. 1. vyd. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2010

³⁵ PETRÁŇ, Tomáš. *Ecce homo: (esej o vizuální antropologii)*. Vyd. 1. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2011 s.233

Není tedy možné vnímat film jako objektivní odkaz na skutečnost, ale jako autorskou tvorbu podléhající hledisku kulturních filtrů v každém z nás. Tato skutečnost se promítá do kompozice záběrů, výběru objektu, postprocesuální selekce materiálu.

Film přetváří čas a prostor a vytváří časoprostorový konstrukt.³⁶

Myslím si, že je důležité vnímat tuto práci jako celek, vzájemně se doplňujících dvou prvků a to psané práce a filmu. Film má působit jako náhled obrazu komercializace vesnického fotbalu. Nastiňuje základní změny, kterými fotbal v Libici prochází. Snímek ovšem není hloubkovou analýzou těchto procesů. Záměrem filmu je působit na diváka takovým způsobem, aby se zamyslel. Film nenabízí objektivní pravdu, jeho hodnota je ve zprostředkování odlišného pohledu.

---

³⁶ PETRÁŇ, Tomáš. *Ecce homo: (esej o vizuální antropologii)*. Vyd. 1. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2011 s.192

5 Seznam literatury

Knižní zdroje

BOURDIEU, Pierre. Teorie jednání. Vyd. 1. Překlad Věra Dvořáková. Praha: Karolinum, 1998, 179 s. ISBN 80-718-4518-3

ECO, Umberto. *Jak napsat diplomovou práci*. 1. vyd. Olomouc: Votobia, 1997, 271 s. ISBN 80-719-8173-7.

ERIKSEN, Thomas Hylland a Marek JAKOUBEK. *Antropologie multikulturních společností: rozumět identitě*. Vyd. 1. Překlad Tereza Kuldová. Praha: Triton, 2007, 268 s. ISBN 978-807-2549-252.

GAUTHIER, Guy. *Dokumentární film, jiná kinematografie*. 1. vyd. Překlad Ladislav Šerý. V Praze: Akademie múzických umění, 2004. ISBN 80-733-1023-6.

GEERTZ, Clifford. Interpretace kultur: Vybrané eseje. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2000, 565 s. ISBN 80-858-5089-3.

MAUSS, Marcel. Esej o daru, podobě a důvodech směny v archaických společnostech. Vyd. 1. Překlad Jiří Našinec. Praha: Sociologické nakladatelství, 1999, 201 s. KLAS, sv. 4. ISBN 80-858-5077-X.

NICHOLS, Bill. Úvod do dokumentárního filmu. 1. vyd. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2010, 316 s. ISBN 978-807-3311-810.

PETRÁŇ, Tomáš. *Ecce homo: (esej o vizuální antropologii)*. Vyd. 1. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2011, 305 s. ISBN 978-807-3953-416.

SEKOT, Aleš. Sociologie sportu. Brno: Masarykova univerzita, 2006. ISBN 978-807-3151-324.

SEKOT, Aleš. *Sport a společnost*. Brno: Paido, 2003, 191 s., [8] s. barev. obr. příl. ISBN 80-731-5047-6.

SLEPIČKOVÁ, Irena. *Sport a volný čas: vybrané kapitoly*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2005, 115 s. ISBN 80-246-1039-6.

SZTOMPKA, Piotr. Vizuální sociologie: fotografie jako výzkumná metoda. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství, 2007, 168 s., [32] s. barev. obr. příl. ISBN 978-80-86429-77-9.

Vizuální antropologie: kultura žitá a viděná. Překlad David Čeněk, Tereza Porybná. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010, 332 s. Estetika, sv. 2. ISBN 978-808-7378-472.

Internetové zdroje

<http://www.libicenadcidlinou.cz> – oficiální stránky obce dost. 26.5.2013

<http://www.fotbal.cz> – dostp. 26.5 2013

http://brno.idnes.cz/vesnicky-fotbal-pivo-a-dobre-rady-dq0-/brno-zpravy.aspx?c=A090511_1187888_brno_jag – článek: Vesnický fotbal? Pivo a dobré rady – dostupné 26.5.2013

http://www.uur.cz/images/publikace/uur/2004/2004-01/02_nakupovani.pdf - Nakupování nový fenomén v regionálním rozvoji, dostupné 29. 5. 2013 (článek publikovaný na stránkách ústavu pro územní rozvoj)

<http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/krajp/13-2146-04-xs> - Vývoj dojížděky jako formy prostorové mobility v ČR, Český statistický úřad, 2005, dostupné 5.6 2013

<http://www.zslibice.cz/> - oficiální stránky Základní školy v Libici nad Cidlinou, dostupné 5. 6. 2013

Absolventské práce

http://www.sezimovo-usti.cz/kultura/ebenes/2009_hanus.pdf - diplomová práce: Modernizace fotbalu (FF UK) autor: Karel Hanuš, 2008. dostupné 11. 6. 2013

http://dspace.upce.cz/bitstream/10195/41822/3/KorinkovaK_AmaterskySportovni_TH_2011.pdf - diplomová práce: Amatérský sportovní klub z antropologické perspektivy (FF UPCE) autor: Bc. Kateřina Kořínková, 2011. Dostupné 11. 6. 2013

http://is.muni.cz/th/173974/fsps_b/BP_Hlinenska_Jana.txt - bakalářská práce: Výzkum volnočasových pohybových aktivit vybraného vzorku žáků (FSP MUNI) autor: Jana Hliněnská, 2009. Dostupné 10. 6. 2013

https://dspace.upce.cz/bitstream/10195/46477/3/TichyJ_CeremonieMistru_TP_2012.pdf - bakalářská práce: Ceremonie mistrů majku rap – umění nebo protest, autor: Jiří Tichý, 2012. Dostupné 5. 6. 2013

https://dspace.upce.cz/bitstream/10195/47419/3/ZezulkaA_MasopustVPostrekove_TP_2012.pdf - diplomová práce: Masopust v Postřekově, autor: Bc. Adam Zezulka, 2012. Dostupné 14. 6. 2013

Přílohy

1) Tabulka soutěží

Gambrinus liga 2012-2013
Fotbalová národní liga 2012-2013 (známé jako Druhá liga)
V Čechách: Česká fotbalová liga (ČFL) na Moravě: Moravskoslezská fotbalová liga (MSFL)
Divize
Krajský přebor (v Praze: Pražský přebor)
1.A třída
1.B třída
Okresní přebor (II. třída)
III. třída
IV. třída